

O Vojtěchovi z Pernštejna se časem asi dozvíme více

18.3.2024 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Vojtěch z Pernštejna, pán na Pardubicích zemřel 17. března 1534 v Praze. Po několika dnech bylo jeho tělo dopraveno do Pardubic, kde byl slavnostně pohřben v kostele sv. Bartoloměje. Později jeho hrobku završil nádherný náhrobek, na kterém je Vojtěch vyobrazen v rytířské zbroji. Po 490 letech si toto výročí připomenuli návštěvníci připravených akcí v samotném kostele a na pardubickém zámku.

„Právě za doby Vojtěcha z Pernštejna se začalo používat rčení Skví se jako Pardubice. Pozval sem architekty, malíře, kamenosochaře a další umělce, kteří po novém způsobu, který znali z Itálie, vyzdobili nejen samotné šlechtické sídlo, ale i mnohé domy měšťanů. Také do Čech zavedl výrobu terakotových ostění, později použitých i v Pardubicích, která s typickou cihlovou barvou dodnes rámuji mnohá okna na Pernštýnském náměstí i na dalších památkách v okolí. Také nádherný zámecký portál, tedy vstupní brána za kamenným mostkem, vznikl za Vojtěcha z Pernštejna, i když osazen byl až po jeho smrti,“ připomenul náměstek hejtmána Pardubického kraje a jeden z organizátorů roku Vojtěcha z Pernštejna Roman Línek.

Na panovníka vzpomínali lidé při zádušní mši v zaplněném kostele sv. Bartoloměje. Arciděkan Jan Uhlíř připomenul i jeho tolerantní postoj k náboženské svobodě. Sám Vojtěch přestoupil od katolíků k utrakvistům, ale blízko měl díky své matce i k Jednotě bratrské. Jeho názory můžeme odvozovat i z nástěnných obrazů s biblickými tématy v rytířských sálech pardubického zámku, které zde nechal namalovat. Na zádušní mši se také děkovalo Vojtěchovi za vše, co dalším generacím zanechal, jak naznačovaly i jednotlivé nápisy před presbytářem doplněné rozkvetlými ratolestmi.

Celodenního programu se zúčastnila také Barbora Šenkyříková, starostka moravské obce Doubravník, kde mají Pernštejnové svůj první pohřební chrám nedaleko od hradu Pernštejn. Tady spočívají v rodinné hrobce mimo jiné Vilém z Pernštejna a jeho starší syn Jan. Kostel Povýšení svatého kříže bude letos v květnu slavnostně otevřen po náročné rekonstrukci.

V kostele se zájemci odpoledne mohli podívat na originální Vojtěchův náhrobek, který není běžně volně přístupný. Informace o jeho průzkumu přiblížili přítomným historik Jiří Kotyk a archeolog Jan Frolík. Do samotné hrobky pod náhrobkem dlouho nikdo nevstoupil, v tomto století odborníci pouze nahlédli dovnitř otvorem při průzkumu kostela v roce 1995 a potom speciální kamerou v roce 2019. Hrobka je spojována s různými pověstmi, jedna hrozí kletbou tomu, kdo do ní vstoupí. Historici se domnívají, že vznikla při záměru hrobku, umístěnou v centrální části kněžiště, přestěhovat.

Vstup zdarma měli v den výročí také návštěvníci zámeckého okruhu Pernštejnská rezidence – nejstarší renesance v Čechách. Její spoluautor, historik Petr Vorel je přesvědčený, že se o Vojtěchovi z Pernštejna časem dozvíme více: „Teprve nedávno se nám otevřely zahraniční archivy. Nemáme moc přímých dokumentů o jeho životě a aktivitách na pardubickém zámku, ale mnohé se dozvídáme z dokumentů jeho současníků, kteří s ním přišli do styku, třeba z korespondence s králem a různými šlechtici. Zatím nebyla zcela popsána jeho role v zahraniční politice, která byla docela významná.“

Dnes netušíme, zda měl Vojtěch z Pernštejna šťastný život. Jeho zevnějšek charakterizovaly zrzavé vlasy a jedno šilhající oko. Vyrůstal v blahobytu a zřejmě studoval v zahraničí, asi v Itálii. Svě manželky si sám nevybíral. Poprvé ho oženili už v 17 letech. První žena Markéta z Postupic mu sice dala syna Ludvíka, ale zemřela poměrně mladá: S druhou ženou, Johankou z Vartmberka, si podle

všeho příliš nerozuměl, jak naznačuje Vojtěchova poslední vůle z roku 1531. Měl také řadu odpůrců mezi českou šlechtou, které se nelíbilo, že mu otec předal úřad vrchního hofmistra v jeho 24 letech. V závěru života ho trápily podobné nemoci pohybového ústrojí, jako jeho otce. Zemřel v nedožitých 44 letech.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/123994/o-vojtechovi-z-pernstejna-se-casem-asi-dozvime-vice>